

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 24. oktober 2024

Orientering nr. 16/2024

Mistillid til Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur Hans Peter Poulsen afværget tre gange

I en pressemeddelelse udsendt den 12. september 2024 præsenterer Naalakkersuisut renoveringsindsatsen 'Sammen om sunde boliger' om de kommende 20 års renoveringsplan for selvstyrets boligmasse. Det oplyses bl.a., at renoveringen indebærer en tilpasning af huslejen på 3,8 pct. pr. år. fra 2027 til 2042. I forbindelse med behandlingen af flere lovforslag vedrørende boligreformen i Inatsisartut den 15.-17. oktober 2024 blev der fremsat i alt tre forslag til mistillidsvotum til Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur Hans Peter Poulsen af henholdsvis Atassut og Naleraq. I alle tre tilfælde begrundedes mistilliden med, at Naalakkersuisoq havde afgivet misvisende eller utilstrækkelige oplysninger om renoveringsefterslæbets omfang og finansiering. Et flertal bestående af IA og Siumut afværgede alle tre forslag til mistillidsvotum.

Blandede reaktioner på den biologiske rådgivning om reduktion af rejekvoter

I orientering nr. 15/2024 kan man læse, at den biologiske rådgivning anbefaler en væsentlig reduktion af rejekvoterne. Anbefalingerne og foreløbige beregninger af et estimeret tab for landskassen vækker bekymring hos Grønlands Erhverv: "Jeg tror alle vil blive ramt. Men dem, der har mindre økonomier og fiskerier, vil blive ramt hårdt. Det er forventningen. Men det afhænger også af, hvordan priserne udvikler sig. Og de er ikke super høje lige nu", udtaler konsulent Bent Sørensen til Sermitsiaq den 18. oktober 2024. Fiskerikoncernen Royal Greenland A/S meddeler at de støtter kvotenedsættelsen med hensyn til bæredygtigheden i fiskeriet: "Der er en lang tradition for i Grønland, at hvis den samlede industri kommer med en indstilling til Landsstyret, så følger de den" udtalte produktionsdirektør i Royal Greenland A/S, Lars Nielsen, i en artikel i Sermitsiaq den 23. oktober 2024. Han henviser desuden til, at koncernen også tidligere har skullet fiske med reducerede kvoter: "Vi forventer at kunne kompensere lidt i faldet af rejjer. Umiddelbart ser vi positive tegn for torskebestanden i Grønland" udtalte Lars Nielsen til Sermitsiaq.

Styringsdokument for relationen mellem Naalakkersuisut og de selvstyrejede virksomheder offentliggjort

Den 8. oktober 2024 offentliggjorde Naalakkersuisut udmøntningen af den ejerskabspolitik, der blev vedtaget i en politisk aftale i 2023.

I dokumentets afsnit om 'Aktivt ejerskab' fastlægges rammen for armslængdeprincippet i relationen mellem Selvstyret og selskaberne: ” [...] at Naalakkersuisut eller selvstyret normalt hverken kan eller bør påtage sig den faktiske ledelse af et selvstyrejet aktieselskab.” Det udmøntes bl.a. ved, at den daglige kommunikation mellem Naalakkersuisut og selskaberne varetages af Selvstyrets Bestyrelsessekretariatet. Et punkt, der fremhæves særligt, er forventningen om, at Naalakkersuisut holdes løbende og rettidigt informeret om selskaberne: ”Princippet om 'ingen overraskelser' betyder, at bestyrelsen bør sikre, at Formanden for Naalakkersuisut er velorienteret om selskabets forhold og økonomiske udvikling”. Alle partier, undtaget Naleraq, underskrev den politiske aftale, der ligger til grund for styringsdokumentet. Aftalen sætter rammen for ejerskabspolitikken med en række hovedpunkter, herunder samfundsansvar, bæredygtighed, udpegning af bestyrelser, udbyttepolitik og aktivt ejerskab.

Lufthavnen i Nuuk igen godkendt til internationale flyvninger

Ifølge en artikel i Sermitsiaq den 14. oktober 2024 har Trafikstyrelsen igen godkendt lufthavnen i Nuuk til internationale flyvninger. Artiklen oplyser endvidere, at Trafikstyrelsen også skal godkende en række andre forhold, herunder brand- og redningsberedskab, sikkerhedsprocedurer, regler for styring af lufttrafikken samt skilte og udstyr på landingsbanen, inden lufthavnen åbner officielt for atlantflyvninger i november. Trafikstyrelsen trak den oprindelige godkendelse tilbage den 14. august 2024 efter et kontrolbesøg, der viste, at der var risiko for uautoriseret adgang til særlige områder i lufthavnen.

Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø Kalistat Lund foreslår klimafinansiering til selvstyrende lande

Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø Kalistat Lund var den 7. oktober 2024 hovedtaler ved Green Overseas Climate Finance Forum i Bruxelles. Her drøftedes adgangen til klimafinansiering for EU og Storbritanniens oversøiske lande og territorier. Det oplyser Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø i en pressemeddelelse udsendt den 21. oktober 2024. I sin tale sagde Kalistat Lund bl.a., at der bør skabes muligheder for, at lande, som falder udenfor kategorierne 'industrieland' og 'udviklingsland', heriblandt Grønland, kan opnå klimafinansiering. ”Der kan kun ske en lige og retfærdig omstilling og opbygning af modstandsdygtige samfund vedligeholdelse og retfærdighed. Derfor skal vi sammen insistere på, at vi bliver kompenseret for konsekvenserne af klimaforandringerne. Til gavn for dem som klimaforandringerne påvirker hver dag – nemlig vores befolkninger” sagde Naalakkersuisoq Kalistat Lund.

Rådet for Menneskerettigheder i Grønland kritiserer den danske stat for manglende ressourcer på handicapområdet

I et indlæg i avisen AG den 9. oktober 2024 kritiserer Rådet for Menneskerettigheder i Grønland den danske stat for ikke at understøtte Grønland med ressourcer til handicapområdet. Kritikken kommer, efter at FN's handicapkomité for nyligt udtalte kritik af Grønland og Danmark for mangler i efterlevelsen af FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap. ”[...] hvis Grønland ikke har tilstrækkelige ressourcer til opgaven, er det i sidste ende kongeriget Danmarks ansvar: Det er nemlig kun stater der formelt kan tilslutte sig en menneskerettighedskonvention”, skriver rådets forkvinde Qivioq Løvstrøm og opfordrer til, at Selvstyret og den danske stat i fællesskab arbejder med FN's Handicapkomités anbefalinger: ”Der foreligger ikke en tydelig ansvarsfordeling mellem Selvstyret og den danske stat, og derfor anbefaler Rådet for Menneskerettigheder, at regeringerne får tegnet ansvarsfordelingen tydeligt op”, slutter hun.

Skattestyrelsen iværksætter 'Operation Nordlys' i samarbejde med Toldstyrelsen

Skattestyrelsen i Grønland og Toldstyrelsen i Danmark iværksætter nu en fælles indsats for at forhindre og forebygge import af ulovlige varer og penge fra Grønland til Danmark samt begrænse indførslen af penge og narkotika fra Danmark til Grønland. Det oplyser Departement for Skatter og Finanser i en pressemeddelelse den 9. oktober 2024 hvoraf det også fremgår, at indsatsen med titlen 'Operation Nordlys' sker som et led i den aftale, der blev indgået i juni 2024 mellem Danmark, Grønland og Færøerne om et styrket tolsamarbejde.

To ugentlige flyvninger mellem New York og Nuuk fra sommeren 2025

Det amerikanske luftfartsselskab United Airlines oplyser, at de fra den 14. juni 2025 åbner en rute med to ugentlige flyvninger mellem lufthavnen i Newark i New York og den nye internationale lufthavn i Nuuk. Det skriver Sermitsiaq den 10. oktober 2024 i en artikel, hvor det også oplyses, at flyvningerne vil foregå med fly af typen Boeing 737 MAX 8 med en flyvetid på ca. 4 timer.

Ilisimatusarfik indgår samarbejde med Aalborg Universitet om kandidatuddannelse for grønlandske biologistuderende

Fra den 1. februar 2025 uddanner Grønlands Universitet, Ilisimatusarfik, for første gang bachelorer på den nye uddannelse i arktisk biologi, SILA. En samarbejdsaftale mellem Aalborg Universitet og Ilisimatusarfik skaber mulighed for, at studerende med en bachelorgrad fra SILA kan læse videre på en kandidatuddannelse i biologi ved Aalborg Universitet. Det oplyser Sermitsiaq den 11. oktober 2024 og citerer en fælles pressemeddelelse udsendt af de to universiteter. Aftalen giver også mulighed for, at biologistuderende fra Aalborg Universitet kan tage dele af SILA-uddannelsen i Grønland som valgfag. *"Vi er begejstrede over dette samarbejde, som kan give både grønlandske og danske biologistuderende en unik mulighed for at fokusere på arktisk biologi med den grønlandske natur og kultur som omdrejningspunkt"* udtaler lektor Simon Barhdorff fra Institut for Kemi og Biovidenskab ved Aalborg Universitet til Sermitsiaq.